



Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI Saziv
Jesenje zasedanje

Komisija za Spoljne poslove, dijasporu i strateške investicije
Sednica br. 34
Priština, od 13.12.2018, u 11:00 časova
Zgrada Skupštine, sala N-302

Z a p i s n i k

Sednici su učestvovali: Vjosa Osmani-Sadriu, Time Kadrijaj, Danush Ademi, Glauk Konjufca, Fitore Pacolli, Doruntinë Maloku-Kastrati, Elmi Reçica i Evgjëni Thaçi-Drăgusha.

Odsutni : Dukagjin Gorani, Srđan Mitrović i Zafir Berisha.

Učesnici iz MDSI: zamenik premijera i ministar dijaspore i strateških investicija Dardan Gashi, sa saradnicima: Ejup Kamberaj, Burim Krasniqi, Shyhrete Gosalci i Lorik Pustina.

Drugi učesnici: Jehona Krasniqi, KDI; Lira Haxhijakupaj, GERMIN i mediji .

Iz Komisione kancelarije: Minire Hasani i Manush Krasniqi.

Sednici predsedavala: predsednica komisije, Vjosa Osmani-Sadriu.

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda ;
2. Usvajanje zapisnika sa održane sednice od 5 novembra 2018, god.;
3. Sednica komisije sa ministrom dijaspore i strateških investicija, g. Dardan Gashi;
4. Razno.

1. Usvajanje dnevnog reda

Predsednica je ustanovila da je komisija usvojila dnevni red.

2. Usvajanje zapisnika sa održane sednice od 5 novembra 2018, god.;

Predsednica je ustanovila da je komisija usvojila dnevni red, održane sednice od 5 novembra 2018.

3. Sednica komisije sa ministrom dijaspore i strateških investicija, g. Dardan Gashi;

Vjosa Osmani- Sadriu, zahvalila se osoblju ministarstva dijaspore i strateških investicija, za saradnju koju su nudile komisiji, u vezi organizacije javnih konsultacija o novom zakonu za dijasporu. Dalje je obavestila da u saradnji sa MDSI, da su organizovane niz poseta, gde su učestvovali nekoliko poslanika komisije. Cilj ove sednice, sa predlogom ministra Gashi, bio je da se dobiju fina komentari, pre nego što MDSI prosledi Zakon Vladi.

Dardan Gashi, - dijaspora je bila nacionalna tema, koja nije samo pitanje Vlade, niti samo jedne političke stranke, već je pitanje koje pripada celom političkom spektru kao svim akterima. Ministar je obavestio da su bile posećene 10 država, gde su date mogućnosti dijaspori i različitim udruženjima da daju svoja mišljenja što se tiče ovoga zakona. Zahvalio se članovima komisije koji su učestvovali na javnim konsultacijama i rekao je da kada se prosledi zakon u Skupštini, to će koordinirano ići u prilogu dijaspore, nakon usvajanja ovog zakona, imaćemo priliku da raspravimo o ključnim temama o dijaspori, što je uključenje dijaspore u političkom životu Kosova.

Vjosa Osmani- Sadriu, - obavestila ih je da je formirana jedna radna grupa pod inicijativom poslanika Korab Sejdiu u Komisiji za zakonodavstvo, koji je izradio jedan nacrt, kojem je cilj da menja Zakon o opštim izborima u smislu poboljšanja prava glasanja u dijaspori, Takođe, istakla je da cilj ove grupe bio je da se uredi samo neka opšta pitanja, a specifične teme regulisaće se sa podzakonskim aktima ili drugim zakonima.

Time Kadrijaj, zahvalila se ministarstvu o preduzetoj inicijativi o organizovanju javnih konsultacija, tako da je možda skraćeno vreme postupaka razmatranja zakona, pošto smo saželi zajednički aktivnosti. Na javnim raspravama, dobili smo komentare i sugestije i u održanoj radionici koja je održana u Albaniji, nastojali smo sažeti sve komentare od strane naših sunarodnika. Dalje, dodala je da je cilj zakona da reguliše dijasporu, koja je dala veoma vredan doprinos u svim okolnostima, a to je najmanje što možemo učiniti za njih. Ovaj zakon takođe reguliše pitanja koja su važna za dijasporu, kao što su očuvanje jezika, kulture itd.

Glauk Konjufca, - rekao je da je ova aktivnost bila veoma važna jer je fokusu veoma važna tema, tako da se očekuje da će Kosovo imati poboljšani zakon o dijaspori. On je najavio da je namera ministarstva bila da završi rad na ovom zakonu u decembru 2018. godine, ali prema njegovim rečima, dobar zakon o dijaspori ne bi mogao biti izrađen pre aprila 2019. godine. Što se tiče javnih konsultacija, rekao je da veza između Ministarstva za dijasporu i Ministarstva inostranih poslova nije dobro funkcionisala, i nedostatak saradnje je prošao na štetu kvaliteta skupova. Što se tiče dopunskog obrazovanja za dijasporu, Konjufca je rekao da država Kosovo treba da preuzme sve troškove obrazovanja dece iz dijaspore na albanskom jeziku, što nije predviđeno novim zakonom. U zakonu treba definisati da država Kosovo preuzima zakonski i finansijski teret obrazovanja sve dece iz dijaspore. On je izrazio mišljenje da ako to nije predviđeno zakonom, onda to nije pravo rešenje za dijasporu. Dalje, dodao je da bi moglo biti oko 200.000 dece, ali ne za svu ovu decu, država Kosovo može imati troškove, jer neke zemlje pokrivaju ovaj deo, kao što su Švedska i neke nemačke oblasti. On je dalje izvestio o stanju razvoja dodatne nastave u Italiji, gde nastavnici rade dobrovoljno i nakon završetka svog radnog vremena. Što se tiče uređenja kulturnih centara sa atašeima, rekao je da imamo neslaganje sa članovima dijaspore. Oni misle da se ovo ne pretvori u jednu od pozicija imenovanja od strane politika. On je najavio da do sada kulturni centri imaju bazu zajednice, a sada sa postavljanjem čoveka iz Vlade, oni imaju rezerve, da se ne stvara nesloga.

Dardan Gashi, - rekao je da su kulturni centri do sada bili vođeni od osoba, imenovana od Vlade, bez nikakve procedure i pod ministrovom željom koga želi imenovati. Predložio je da kada dođe vreme imenovanja atašea, da oni mogu proslediti komisiji njihove CV-e , ako misle da je to pitanje političkog imenovanja.

Vjosa Osmani- Sadriu, - rekla je da ako ovo pitanje ide preko MIP-a, zakon ne dopušta uključnje komisije za ataše. Komisija, zakonom, se uključuje samo u slučaju šefa misije. Ona je takođe rekla, da je uloga atašea od trenutka kada se formira Odbor, biće veoma mala i pitanje je da se organizuje do trenutka postojanja odbora, nakon formiranja odbora, sve se uređuje preko njega, i funkcioniра osnovom zajednice. Kao što je bilo do sada.

Dardan Gashi, - prema rečima poslanika Konjufca, znači spomenuti problemi što se tiče nefunkcionalne saradnje između MIP i MDSI –a, su proizvod nedostatka identifikacije diplomatskog sistema, koji se bavio na specifičan način sa dijasporom. Rekao je da se konsul koji se bavio pitanjem pasoša, istovremeno bavio i pitanjem dijaspore dobrovoljno, i ideja je da imamo jednu određenu trupu na tim zemljama gde imamo dijasporu. Da se bavi sa pitanjima dijaspore. Što se tiče obrazovanja i ideje o finansiranju , ako polazimo od činjenice da Centralna Banka izveštava da su oko 700 miliona prihoda od dijaspore, ja moram ubediti Skupštinu da donesu odluku da 1% ovih prihoda budu namenjeni za aktivnosti dijaspore.

Glauk Konjufca, - remi tence dijaspore nisu deo Kosovskog budžeta, pošto su to namenjene za članove porodica onih iz dijaspore. On je dodao da MDSI treba uraditi tačnu analizu da se sazna tačni broj đaka u dijaspori, i kada dobijemo tačan broj đaka, da to preobrazi na broj učitelja, tada će se saznati i konačni budžetski troškovi koji će Kosovska država preuzeti na sebe za školovanje na albanskom jeziku u dijaspori.

Vjosa Osmani- Sadriu, - na osnovu nacrtu zakona, tačka 1.4 člana 7., glasi: "U zemljama domaćinima u kojima obrazovanje maternjeg jezika nije integrisano u redovni obrazovni sistem, u skladu sa zakonodavstvom zemlje domaćina, Ministarstvo ili Vlada organizuje dopunsku nastavu za pripadnike dijaspore", ovde možemo dodati: "organizuje i poduzima zakonske i finansijske mere i obaveze za dopunsko obrazovanje pripadnika dijaspore ". U pravnom smislu, on bi bio regulisan u okviru ove tačke.

Dardan Gashi, - najavio je da sa Republikom Albanijom postoje sporazumi za finansiranje albanskog dopunskog obrazovanja i da postoji stagnacija na strani Republike Albanije, isti je problem i sa kulturnim centrima. On je takođe izvestio da imaju više ili manje tačan broj nastavnika koji se redovno sastaju i da mogu dati detalje u pogledu broja nastavnika, potreba obrazovanja ne samo u Evropi već iu Americi, u Australiji i Kanadi, gde ih mi snabdevamo koliko možemo sa knjigama i aktivnostima.

Fitore Pacolli, - zahvalila se ministru i osoblju ministarstva na komunikaciji koju su imali sa poslanicima u vezi poseta Evropi i Americi i najavila da je učestvovala u većini poseta i identifikovala neke glavne probleme, što se tiče organizacije poseta. Ona je rekla da su pozivi za javne konsultacije kasnije najavljeni, građani su obavešteni kasno. Drugi problem, je nepravilno informisanje i neširenje informacija na vreme u dijaspori. Ove diskusije se nazivaju javnim diskusijama, što znači da su otvorene za celu javnost, a objavu treba objaviti putem medija, javne televizije, novina i drugih informativnih sredstava. Dalje, objavljeno je da su javne rasprave u Beču, Londonu, Parizu, Lionu i Briselu propale jer je saopštenje objavljeno prekasno, u nekim slučajevima obaveštenje je bilo samo na stranici MDIS-a iu nekim slučajevima nije bilo obaveštenja. Što se tiče javne rasprave u Turskoj, većina albanske

dijaspori ne govori albanski, a nacrt zakona bi trebao biti poslan na turskom, a ne na albanskom jeziku. Nadalje, Pacolli je dodala da je nedostatak koordinacije sa MIP-a i službom za inostrane poslove, doveo do toga da su ambasade prekasno informisane od MDSP, za ove javne konsultacije. Pozivajući se na zakon, koji je MDSI doneo, rekla je da se zahtevi dijaspori ne uzimaju u obzir, da je skoro isti. Što se tiče kulturnih centara, Pacolli je rekla da se tokom diskusija suprotstavila načinu predlaganja jednog atašea, njegov izbor preko ministarstva, njegov izbor kao u načinu izbora ambasadora. Ovo se smatra kontrolom dijaspori, kroz ove centre. Ona je predložila da ovi centri ne uvažavaju ovaj nacrt zakona, dok ne dobijemo konkretan model kako uspostaviti kulturni centar. Što se tiče budžeta ovih centara, pozivajući se na komentar zvaničnika MDSI-a, da ovim centrima dajemo 100 hiljada evra, ali mi vraćamo 1 milion, rekla je da mi nismo imali nikakav dokument u kojem se objašnjava kako se vraća 1 milion evra Kosovu. Što se tiče komunikacije sa dijasporom, ona je najavila da nacrt zakona po ovom pitanju ništa ne menja. Videli smo da komunikacija sa dijasporom, što se tiče MDSI-a i njenih kanala, nije uspela. Za otvaranje TV kanala za dijasporu, Pacolli je najavila da članovi dijaspori ne traže poseban kanal i ne podržavaju ovu ideju. Njihov zahtev je bio da RTK poštuje 6-9% prostora koji je pravno obavezujući. Upitala je ministra da li postoji potvrda za sastanak sa generalnim direktorom Britanskog saveta, ako ga ima, zašto ga je otkazao za vrlo kratko vreme?

Dardan Gashi, - Činjenica da nije bilo učesnika pokazuje da nije dobro obavljeno organiziranje rada sa dijasporom, inače ne bi bilo potrebe uopšte ni za zakon, ni za ovu sednicu. Mi svi tvrdimo da nije dobro i tražimo način da to postaje bolje. Takođe, rekao je da nacrt zakona nije perfektan, ali razmišljaju kako da učine ovaj zakon funkcionalnijim, da ide u prilogu dijaspori, a ne u prilogu političkog populizma.

Vjosa Osmani- Sadriu, - rekla je da zakon nije službeno prosleđen u Skupštinu, ako ministar uzima u obzir neke od stvari koje su rekli poslanici pre nego to prosledi u Skupštini, bilo bi veoma dobro. Dalje, dodala je da je to rekla kao opšti komentar, da za pitanja koja se teško regulišu sa jednom jedinom odredbom, zbog zakona i situacija država gde imamo dijasporu, bilo bi bolje da se odredba sastoji od opšteg teksta, a onda da se uredi sa podzakonskim aktima za konkretne situacije.

Fitore Pacolli, - referirajući se rečima ministra, da je situacija loša, pitala je kako je dijaspora bila informisana da učestvuje na javnim raspravama. Zašto nisu obavешteni preko RTK-a?

Ejup Kamberaj, - obavestio je da MDSI, shodno zakonima na snazi, održao unutrašnje konsultacije i nakon završetka tog procesa, započeo je javnu raspravu sa dijasporom. Ove komunikacije bile su objavljene na službenim sajtovima Vlade i MDSI. Prema članu 12.6, u vezi procesa organiziranja dodatne nastave i izbora nastavnika, rekao je zbog sakupljenih i neidentifikovanih problema do sada, to je ostavljeno da se uredi unutrašnjom Uredbom MONT. Što se tiče kulturnih centara, cilj je bio da bar malo učestvuje i država u ovom mehanizmu. Takođe, obavestio ih je da izbor direktora u ovim centrima biće javan i transparentan, i pozicija direktora imaće diplomatski čin atašea, zbog olakšica koja ima u domaćoj državi.

Evgjeni Thaçi- Dragusha, istakla je da novi nacrt zakona o dijaspori, još nije prosleđen Skupštini na razmatranje, takođe i pozivu za učešće u javnim raspravama u vezi ovoga nacrta, odazvalo se jedan broj poslanika, koji će dati svoj doprinos tokom razmatranja navedenog nacrta. I komisija, tokom razmatranja nacrta zakona, ima pravo da organizuje javne rasprave i obogati nacrt zakona. Neka od pitanja nacrta zakona, rekla je da treba razmatrati detaljnije, da se pronađe najbolje rešenje za obrazovanje i televizijski kanal za dijasporu.

Doruntina Maloku- Kastrati, -U vezi funkcionisanja kulturnih centara, rekla je da u svakoj državi postoje različiti zahtevi, zato je predložila da u jednoj od tačaka člana 9 uredi funkcioniranje KCD –e, prema potrebama i karakteristikama dijaspore u dotičnoj državi, zavisno od država. Tačka 2 član 16, predlažem da se preformuliše kao što sledi: jedan od postojećih TV. kanala RTK-a, da se kompletno posveti posebnom programu za dijasporu.

Dardan Gashi, - u vezi TV. kanala za dijasporu, rekao je da postoji jedan nesporazum, zato što nije predviđeno otvaranje novog TV. kanala, već jedan program iz dve država, onoga iz Albanije i onoga sa Kosova, za dijasporu.

Elmi Reçica, istakao je da nezavisno od samog zakona, najbolje rešenje u vezi svih pitanja povezanih za dijasporu, bilo bi da kontaktiramo sve države gde žive Albanci i do stvorimo udruženje Albanaca za dijasporu. Dalje, da ne treba žuriti sa usvajanjem zakona. Takođe, javne rasprave van države, bile su ubrzane ali sigurno ministarstvo je nastojalo da se uskladi sa zakonodavnim planom. Formiranje udruženja Albanaca iz dijaspore, je pitanje očuvanja integriteta, za pitanje strateških investiranja dijaspore, tražimo najbolje moguće rešenje, koju moramo da uradimo, bez potrebe da žurimo sa usvajanjem zakona.

Fitore Pacolli, - predložila je da član 20, 21 i 26, gde se radi o sakupljanju podataka za dijasporu, da se uvede u jednom posebnom članu, što je i zahtev dijaspore, dodala je ona. U vezi javne rasprave u Švedskoj, rekla je da se dijaspora žalila da je kulturni centar u Malme, sedište PDK-a . i postoji konflikt interesa, u ovom pravcu.

Dardan Gashi, - u vezi diskusije poslanice Pacolli, istakao je da su dva centra zatvorena, i u Švedskoj nema kulturnih centara niti od PDK; LDK niti iz VV.

Time Kadrijaj, - Zahvalila se ministru za organizovanje javnih rasprava od MDSI, ali rekla je da je najveće zlo što postoje pokušaji da se politizira dijaspora. Pošto će nacrt zakona stići na komisiju na razmatranje, istakla je da komisija ima pravo da organizuje javne rasprave i može dopuniti ili izmeniti nacrt zakona.

Vjosa Osmani -Sadriu, - Istakla je da je dobro što u Nacrtu zakona o Dijaspori, donekle, ostalo prostora i otvara put i za strateške investicije, da nakon ovoga nacrta zakona, drugi korak bude izmena Zakona za strateške investicije, da bi se doprinos dijaspore koristio za razvoja Kosova, i da ne ostaje samo kao porodična investicija. U vezi sa dvostranim dogovorom sa Albanijom, zahtevala je da se službeno prosledi komisiji, takođe i dogovori sa drugim državama, ako ima MDSI. Prilikom početka izrade nacrta, rekla je da bi bilo dobro da u konsultaciji sa kancelarijom MSP-a, za dvostrana ili višestrana traktata, da se identifikuju koji su te države ili oblasti, sa kojima postoji potreba da se postigne dvostrani dogovor, da bi se uredilo pitanje dopunske nastave ili druga pitanja. U vezi atašea, pitala je da li prilikom njegovog izbora, da li će se dati prednost učesnicima iz dijaspore ili je obavezno da osoba koja se prima, bude pripadnik dijaspore.

Dardan Gashi, - što se tiče ekonomskog aspekta dijaspore, složili smo se sa Ministarstvom Trgovine, da 25% industrijskih oblasti, koja su u toku osnivanja, da budu posvećene dijaspori. Što se tiče strateških investicija, rekao je da se nada da postoji razumevanje, da se spuste kriteriji iznosa strateških investicija, za dijasporu, a ne drugi kriteriji. A što se tiče atašea, ministar je rekao da, izričito mora biti iz dijaspore, ne samo zbog troškova, već da bude pripadnik zajednice koja živi tamo.

4. Razno

Vjosa Osmani, - za razmatranje nacrtu strategije, obavešteni smo pre otprilike jedan i po meseci, i angažovali smo stručnjaka Qerima Qerimi, koji iz zdravstvenih razloga nije uspeo da izradi ekspertizu. Ona je takođe naglasila da je nacrt strategije koja nam je prosleđena, loš dokument, a 80% je kopiranje okvira delatnosti institucija, i to nije strategija za međunarodne odnose već za među institucionalnu saradnju. Dalje, rekla je da će, uz podršku komisije, u ovom nacrtu napraviti neke izmene, koje će zatim predložiti na narednom sastanku komisije za odobrenje, kako bi se ova točka finalizovala prema NPISP-u. Istovremeno, ona je rekla, da se u ovom nacrtu predlažu neki dodaci koje treba izbrisati, a isto tako i naziv nacrtu da se izmeni. Ona je naglasila da to ne pripada nama kao komisiji za imenovanje dužnosti Direkcije za međunarodne odnose i protokol, jer je to pitanje za sekretara Skupštine. U obrazloženju ove strategije da proslede Predsedništvu, ona je rekla, da treba napomenuti da komisija prati za odobrenje strategiju među institucionalne saradnje, i treba zatražiti da komisija bude ovlašćena da izradi strategiju tokom ovog zakonodavnog tela. međunarodne i međuparlamentarne. Saradnje. Ona je predložila da se uz odobrenje komisije izvrši izmena ove strategije i naziv dokumenta, au ponedeljak, na sastanku koji će biti pozvan, komisija da ga odobrava.

Evgjeni Thaçi- Dragusha, - rekla, da je izveštaj o praćenju primene Zakona o dijaspori i pečalbi, izrađen pre dva meseca, ali je radna grupa nekoliko puta propustila da se sastaje, zbog angažovanja sa posetama i drugim pitanjima. Najavila je da je, u saradnji sa poslanicom Pacolli, dogovorile se da izrade upitnik o sprovođenju zakona o udruženjima dijaspore, ali je naglasila da nisu dobili odgovore već dva meseca. Predložila je da komisija obradi izveštaj od nadgledanja primene zakona o dijaspori ili radna grupa još jednom da razmotri i druga pitanja.

Nakon razmatranja nadzora nad primenom Zakona o dijaspori, Komisija je donela sledeći:

Zaključak

Izveštaj sa preporukama iz nadzora nad sprovođenjem Zakona o dijaspori, treba razmotriti na narednom sastanku komisije i ostati kao osnovni dokumenat prilikom razmatranja novog Nacrta zakona o dijaspori.

Vjosa Osmani- Sadriu, informisala je članove komisije o nedostatku izveštavanja ministra Pacolija Komisiji, kao i o nedavnom pozivu da se o tome izveštava do kraja godine, sa mogućnošću odabira 2-3 datuma izveštavanja tokom decembra.

Elmi Reçica, kao član radne grupe, izvestio je da je u vezi sa Interpolom radila tiho i da nije bilo izjava, kako ne bi mobilisali protivničku stranku. Što se tiče izveštaja ministra Pacoli, on je rekao da bi komisija trebalo da insistira da ministar izveštava komisiju za kraj godine, uprkos njegovim potezima.

Vjosa Osmani- Sadriu, istakla je da se obim komisije utrostručio, a komisiji su potrebni specijalizovani ljudi u oblasti međunarodnih odnosa u oblasti dijaspore i strateških investicija i predloženo je povećanje broja osoblja i za 2 člana.

Elmi Reçica, najavio je dugogodišnju ideju da se Direkcija za međunarodne odnose i protokole razdvoji i da se obrati i sekretaru Skupštine.

Vjosa Osmani-Sadriu, - istakla je da se u ovom nacrtu strategije mogu predvideti ovi predlozi za povećanje broja osoblja za 2 člana i podelu Direkcije za međunarodne odnose i Protokol na dve direkcije. Nadalje, ona je najavila da je od Predsedništva Skupštine zatražila da zbog prirode ICCPR-a i CEI-a, zahtevi za službene posete ne bi trebali biti razmatrani u istoj proceduri kao i drugi podneseni zahtevi, ali imaju prednost u razmatranju.

Sednica je završena u 12:45. časova

Predsednica komisije,

Vjosa Osmani-Sadriu

Pripremio:
Jedinica za podršku komisije.